

EU-politik som påverkar användningen av biobränslen i kraftvärme- och värmeverk

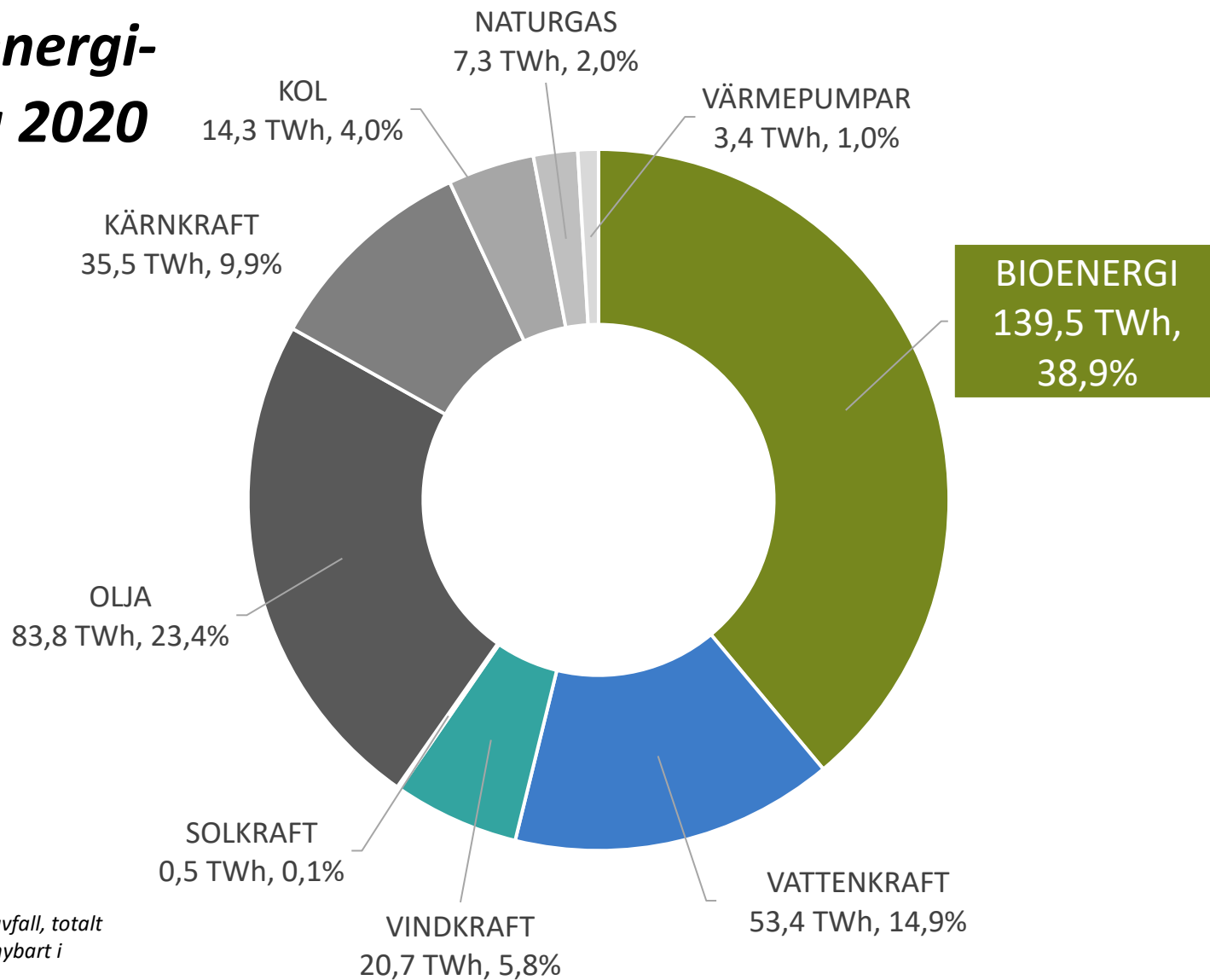
Kjell Andersson

November 2021

Det här tänker jag prata om

- Bioenergin betydelse för kraftvärme och värme i Sverige
- EU:s Fit for 55 – vilka förslag påverkar bioenergi och fjärrvärme?
- Hållbarhetskriterier för fasta bränslen
- Taxonomin

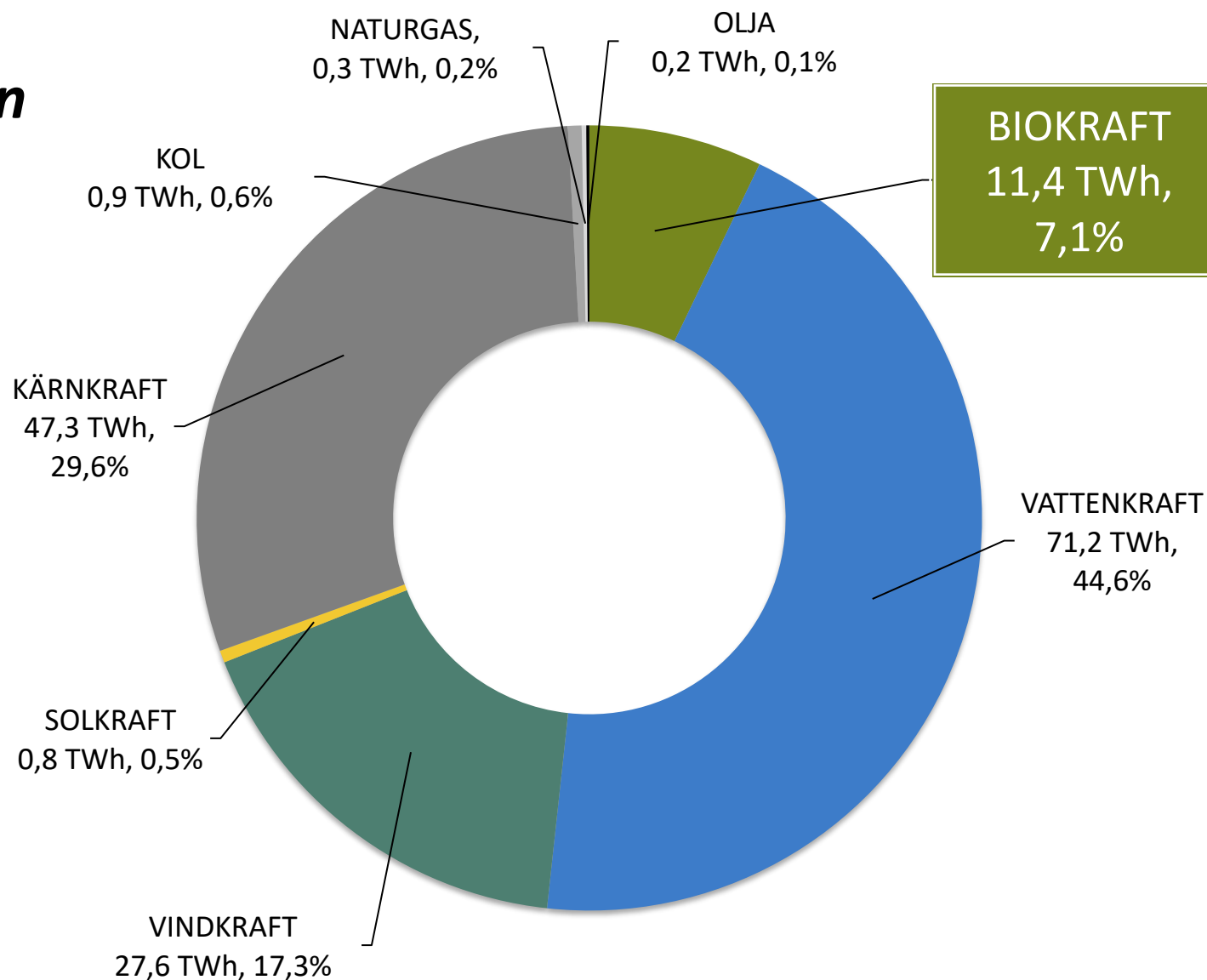
» Sveriges energi- användning 2020



Bioenergi inkluderar torv och fossilt avfall, totalt 7,4 TWh eller 2 procent. Andelen förnybart i energianvändningen var 59 procent.

Källa: Svebios bearbetning av preliminär statistik från Energimyndigheten (Kortsiktsprognos mars 2021). OBS! Sveriges energianvändning visar slutanvändningen fördelad på energikälla, även för den el och fjärrvärme som använts. Överföringsförluster och export är borträknade, och för elexporten har vi räknat med samma fördelning som för den inhemska användningen, vilket förklarar skillnader gentemot diagrammet nedan t ex för vindkraft och kärnkraft.

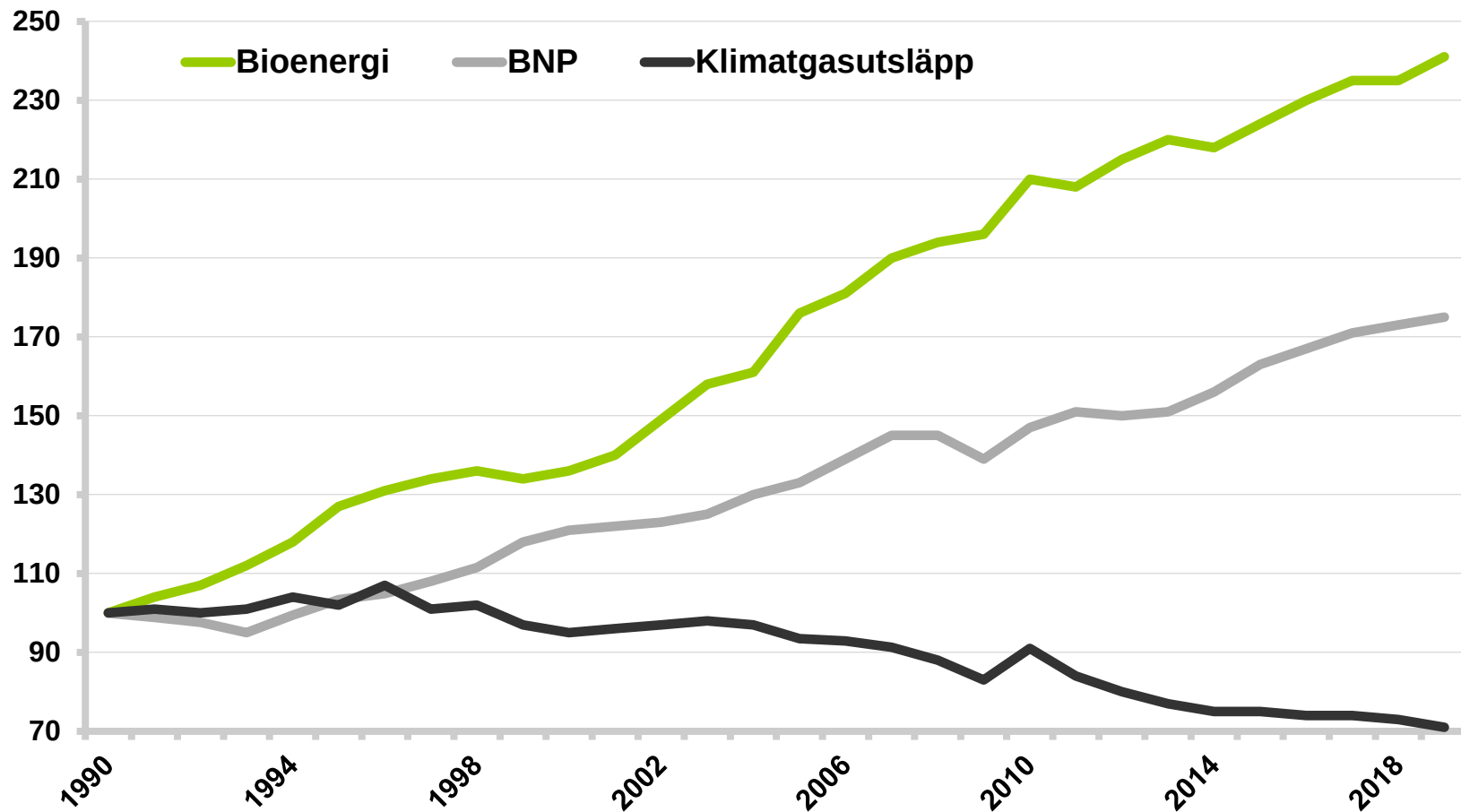
» Sveriges elproduktion 2020



Biokraft ligger på fjärde plats inom svensk elproduktion. Fossilkraft stod för endast 0,9 % av elproduktionen 2020 och kärnkraften svarade för mindre än 30 procent av elproduktionen, en minskning från 39 procent 2019.

Källa: Preliminär elstatistik från Energimyndigheten

» Ökad BNP, minskade utsläpp med bioenergi 1990 – 2019



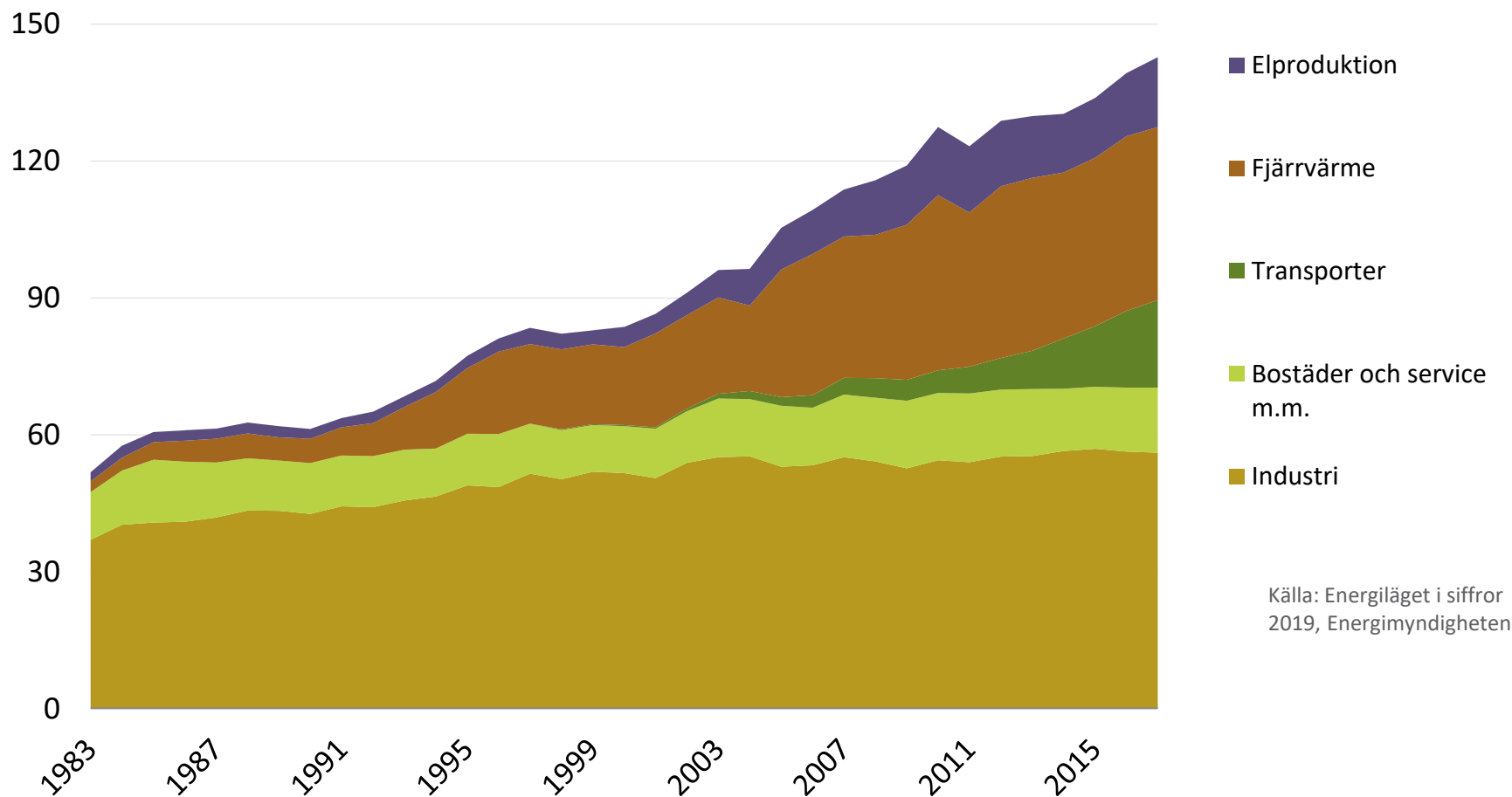
Utsläppen av växthusgaser i Sverige har minskat med 29 procent sedan 1990, samtidigt som ekonomin växt med 75 procent.

Användningen av bioenergi har samtidigt ökat med 140 procent. Indexvärden, 1990 = 100.

Källor: Statistik från Naturvårdsverket,

Energimyndigheten/SCB och Ekonomifakta, bearbetning av Svebio.

Användning av bioenergi per sektor (TWh)



Källa: Energiläget i siffror
2019, Energimyndigheten

Bioenergi presenterar Biovärmekartan 2021 med fjärrvärmätenät i Sverige som levererar biovärme, det vill säga fjärrvärme som producerats med biobränsle, avfall och torv. Vi räknar också med biobaserad restvärme från skogsindustrier och pelletsfabriker. De största näten har vi märkt ut med en siffra på kartan och listat med namn, ort och tillförd mängd biobränslen. De mindre näten är markerade på kartan med en prick. Totalt har vi markerat 556 fjärrvärmätenät med biovärme i Sverige. Data gäller för 2019.

Biobränsletillförsel redovisas per nät och inte per anläggning. För de större näten redovisar vi fördelning på bränslen: avfall, torv och biobränslen (inkluderar trädbränslen, pellets, biooljor, åkerbränslen m.m.) samt biobaserad restvärme. Övriga nät har vi förlaggt efter vad som är huvudbränslet. Det kan alltså förekomma användning av torv, avfall eller biobaserad restvärme även i flera av de medelstora eller mindre näten.

**SVEBIO**

EU:s Fit for 55

- Klimatlag för EU med skärpt mål, utsläppen ska minska med 55% till 2030 jämfört med 1990. Tidigare mål 40%.
- Fit for 55 lanserades 14 juli av EU-kommissionen.
- En serie förslag som tillsammans ska leda till att man klarar 55%-målet.
- Nu vidtar konsultationer och förhandlingar med regeringarna och EU-parlamentet.

Viktiga delar i Fit for 55-paketet 1

- Skärpning av ETS, utsläppshandeln, kommer att ge högre priser på utsläppsrätter, dvs dyrare att använda fossila bränslen i kraftverk och tung industri.
- Inkludering av sjöfarten i ETS. Redan tidigare var inomeuropeiskt flyg med.
- Förslag om separat ETS-system för byggnader och transporter.
- Revidering av Energiskattedirektivet ETD, skatt efter energiinnehåll i stället för volym. Minimiskatt på biobränslen.
- Vissa sektorer hamnar utanför, t ex lätt industri och areella näringar.

Viktiga delar i Fit for 55-paketet 2

- Revidering av Förnybartdirektivet RED III – bl a ytterligare hållbarhetskriterier för skoglig biomassa och mål för förnybart i fjärrvärme och uppvärmning.
- Revidering av Energieffektiviseringsdirektivet EED – krav på renovering av 3% av offentliga byggnader per år.
- Förstärkta nationella klimatmål i ESR (effort sharing)
- Mål för ökad kolinbindning i LULUCF (mark och skog)
- Europeisk skogsstrategi



Konsekvenser för bioenergin av Fit for 55

Positivt:

Ökade marknader genom höjda mål, förstärkt och utvidgad utsläppshandel med högre priser, mål och kvoter för flyg och marint.

Negativt:

Restriktioner mot grödebaserade biodrivmedel.

Allt fler begränsningar för skogsbaserade resurser, via LULUCF, via skogsstrategin, via Förnybart-direktivet.

Osäkerhet om råvaror och definitioner.

Byråkrati och regleringar istället för fri marknad.

Förslag till skärpta hållbarhetskriterier för skogsbränslen

- Ytterligare no-go areas. Inte ta bränsle från "Primary forest" och "high biodiversity forest".
- Undvika skörd av stubbar. Minimera stora kalavverkningar. Lokala tröskelvärden för uttag av död ved. Minimera markpåverkan.
- Kaskadanvändning av råvara och undvika användning av "quality roundwood". EU-kommissionen ska fastställa regler för detta.
- Rapportering mer till 5 MW, inklusive att visa växthusgasreduktion – 70% direkt och 80% från 2026.



Examples of discarded wood. Crooked stem. Splinted stem.
Insect infested stem. Fire damaged, charred stem. Rotten stem.

Vad är "quality stemwood"?

Krokig, sprucken,
insektsangripen, brandskadad,
rötskadad ved är inte
kvalitetsved?

Men hur ska man se på ved
som saknar köpare?

T ex i områden utan
massabruk, eller under dålig
skogskonjunktur

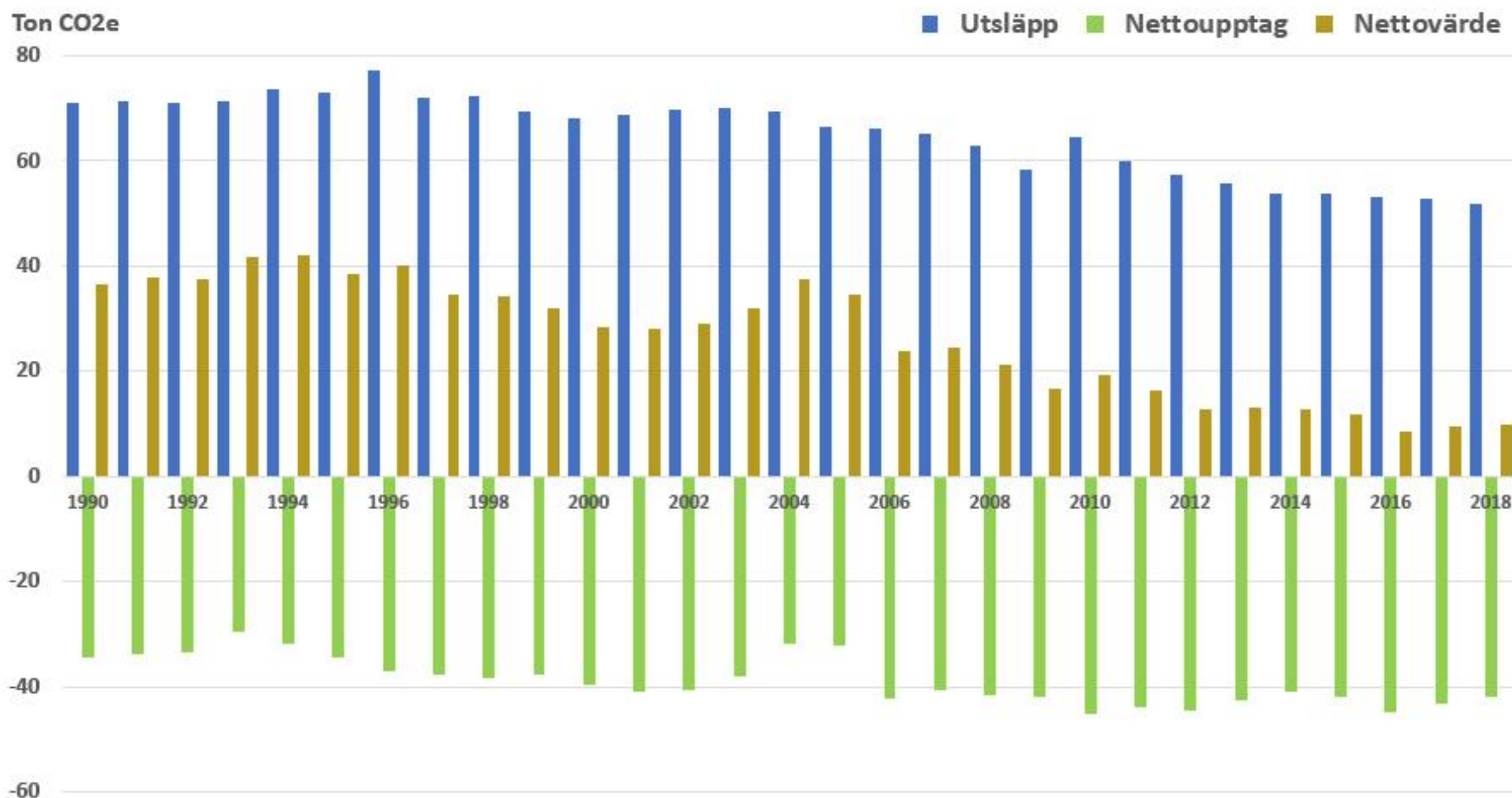
Varför inte lita på att
marknaden löser fördelningen
av råvaran?

LULUCF-kravet ger 16% lägre avverkningar



- Sverige ska öka nettoupptaget från 36 till 47 milj. ton CO₂.
- Måste tas i skogsbruket.
- Ger 16% lägre avverkningsnivå
- Det ger 16% neddragning av skogsindustrin och 16% mindre volymer biprodukter
- Mindre potential för avverkningsrester.

Växthusgasbalans i Sverige – Utsläpp och upptag



De svenska utsläppen av växthusgaser minskade från 71,2 milj. ton CO₂ 1990 till 51,8 milj. ton CO₂ 2018, eller med 27 procent. Samtidigt låg upptagen i skog och mark konstant kring 40 milj. ton CO₂. Nettoutsläppet minskade därför från 36,7 milj. ton CO₂ 1990 till 9,8 milj. ton CO₂ 2018. Det innebär att det svenska nettoutsläppet ligger under ett ton CO₂ per person, när upptaget i skog och mark (LULUCF) inkluderas. LULUCF står för Land Use, Land Use Change and Forestry, och utgörs till största delen av förändring av kollager på produktiv skogsmark.

Taxonomin

- Förordning om hållbara investeringar för att styra kapitalflöden till ”grön teknik”.
- Taxonomin innehåller kriterier för vad som kan betraktas som hållbart – klimat, biodiversitet, miljöpåverkan.
- Generellt negativa signaler kring bioenergi och vår modell för skogsbruk.
- Aktiv lobbying har mildrat förslagen.
- De föreslagna kriterierna kan försvåra kapitalanskaffning för företag som använder skogsråvara.

*** BURN ***
WOOD
*** FOR BIOENERGY ***
THE AMAZING HIGH CARBON FUEL
THAT EVERYONE'S TALKING ABOUT!



WARNING: BURNING WOOD AT INDUSTRIAL SCALE CAN SERIOUSLY HARM YOUR PLANET. AND YOUR HEALTH.

Using tree trunks and stumps for energy can increase greenhouse gas emissions for decades, and causes significant air pollution



Kampanjen mot bioenergi har blivit allt mer aggressiv med återkommande påståenden om att biobränslen ger lika stora eller större utsläpp än kol.

Svebio och Bioenergy Europe får ägnar mycket resurser åt att bemöta felaktiga påståenden om bioenergi.

Vi behöver stöd och resurser genom medlemskap.

Tack för ordet!

Kjell.andersson@svebio.se